

Bc. Jan Chalupník

Spiritualita v tvorbě Viktora Pelevina a Borise Grebenščikova

UVES FFUK Praha 2023, 71 s., rkp.

Diplomová práce Jana Chalupníka se sestává z pěti kapitol, úvodu, závěru a bibliografie. První kapitola seznamuje s životem a tvorbou Viktora Pelevina a Borise Grebenščikova, dále se analyzuje Pelevinův román *Čapajev a Prázdnota* v souvislostech s buddhismem. Dalším analyzovaným románem je *Generation P*, kde se sledují jeho souvislosti s babylónskými a sumerskými mýty. Další dvě kapitoly jsou věnovány náboženským prvkům v písňové tvorbě Grebenščikova; jsou zdůrazněny především její vazby na buddhismus a rastafariánství.

Struktura práce je přehledná a logicky vystavěná. Text je psán čtivým a dobrým jazykem bez gramatických či stylistických nedostatků. Je cítit, že práce nevznikala ve spěchu a argumentace je srozumitelná a přesvědčivá. Diplomant se svým vedoucím konzultoval a do práce průběžně zahrnoval podněty, které během konzultací zazněly. Oba autory spojuje synkretický a postmoderní ráz jejich tvorby se silnou stopou orientálních náboženství. Janu Chalupníkovi se daří zachytit tyto prvky a přesvědčivě je analyzovat. Zdařilá je nejen literárněvědná část práce, ale i část religionistická. Diplomant adekvátně charakterizuje dotyčné náboženské systémy, umí pracovat se základní terminologií i koncepty, které obsahují. Práce je tak užitečným příspěvkem k tématu a její badatelské výsledky může využít každý zájemce o tvorbu obou autorů.

Postrádám pouze lepší motivaci výběru zmíněných děl. Pomohl by podrobnější přehled tvorby obou autorů, z nějž by mohlo být zjevné, proč se diplomant rozhodl analyzovat právě výše zmíněná díla a nikoli jiné práce. Podobně se můžeme tázat, proč byli vybráni právě zmínění dva autoři a nemáme-li v současné ruské literatuře (hudbě) jiné podobně zaměřené texty. Výběr Pelevinových románů je srozumitelnější; jedná se o dva klíčové texty 90. let 20. století. V případě práce s Grebenščikovými písňovými texty je výběr méně transparentní a místy působí nahodilým dojmem, kdy se střídají různé texty i pasáže. I zde by pomohlo podrobnější seznámení s více než půlstoletí kontinuálně trvající tvorbou tohoto skladatele.

Již byla pozitivně hodnocena religionistická část práce. Autor vychází ze sekundární literatury západní i ruské proveniencí. Užívá tuto literaturu přesně podle svých potřeb, volí práce dobře dostupné, nikoli však nejlepší ve svém oboru. Při práci s buddhismem postrádám českou literaturu, konkrétně práce V. Lesného (*Buddhismus*) a I. Fišera (*Filosofická koncepce nejstaršího buddhismu*). Za zvážení by stál pojem „spiritualita“, snad by bylo přesnější hovořit například o náboženských či mytologických prvcích. To, že autor religionistickou složku nekomplikuje, se však nijak negativně neodráží na celku práce.

Diplomová práce Jana Chalupníka je příkladem dobře napsané literárněvědné práce, prokazuje schopnost jak teoretického myšlení, tak schopnost jeho aplikace na konkrétní díla.

Práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, doporučuji ji k obhajobě a hodnotím stupněm výborně.

V Litoměřicích 7. srpna 2023

doc. PhDr. Hanuš Nykl, Ph.D.